

Samen maken we morgen mooier

Jaarverslag 2018

Vlaamse overheid wil asbest sneller verwijderen

Asbest werd decennialang gebruikt in bouw- en materiaaltoepassingen. Bijna 2,5 miljoen gebouwen in Vlaanderen kunnen nog asbest bevatten. Omdat asbestmaterialen met de jaren minder veilig worden, keurde de Vlaamse Regering op 20 juli 2018 een versneld afbouwbeleid goed.

[LEES MEER](#)

Mooimakers-coach helpt De Haan in strijd tegen zwerfvuil

Een efficiënt zwerfvuil- en sluisstortbeleid staat in heel wat gemeenten hoog op de agenda. Via coachingstrategieën wil Mooimakers de lokale besturen daarbij ondersteunen. De Haan was een van de eerste gemeenten die een traject aanvraagde: "We pakken het zwerfvuilprobleem nu meer geïntegreerd aan."

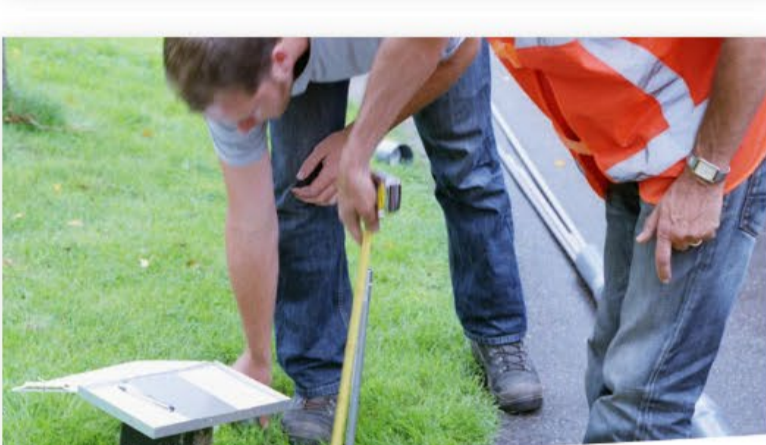
[LEES MEER](#)

15 jaar sanering Umicore-sites: "Voorbeeld van goede samenwerking"

Wat hebben Hoboken, Olen, Overpelt en Balen met elkaar gemeen? De bodem van de vier gemeenten raakte lang geleden vervuild door activiteiten van Union Minière, vandaag materiaaltechnologiegroep Umicore. Om die vervuiling aan te pakken konden inwoners de afgelopen vijftien jaar rekenen op steun van de OVAM, de Vlaamse overheid, Umicore en Nyrstar.

[LEES MEER](#)

Bodemonderzoeken zitten in de lift

De beschikbare ruimte in Vlaanderen is krap, en we moeten er respectvol mee omgaan. Een gezonde bodem is daarbij een basisvereiste. Daarom wil de Vlaamse overheid tegen 2036 alle gronden met een historische verontreiniging in kaart brengen en de sanering ervan opstarten. Een gericht activeringsbeleid spoort eigenaars sinds 2017 aan om hun gronden te laten onderzoeken.

[LEES MEER](#)

Hoeveelheid huishoudelijk afval blijft afnemen

Vlaanderen blijft de hoeveelheid huishoudelijk afval verder terugdringen. De Vlaamse overheid heeft in 2017 maar liefst 18,6 kg minder afval dan het jaar voordien. Een kwart van die daling is toe te schrijven aan het restafval. De OVAM verzamelde alle cijfers in het rapport Huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval 2017: "We verwachten dat de dalende trend ook de komende jaren zal aanhouden."

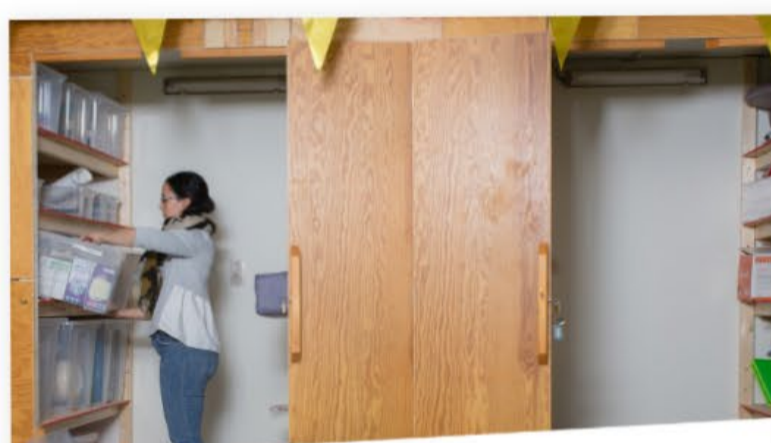
[LEES MEER](#)

In Antwerpen krijgt vervuilde Fierensite een gezonde make-over

In de Antwerpse Sint-Andrieswijk renoveert gemeentebestuur AG VESPA van modernistische Fierensite tot een duurzaam en betaalbaar woonproject. Daarin speelt ook de OVAM een rol, want de appartementen uit de eerste helft van de twintigste eeuw werden gebouwd op de restanten van een oude gasfabriek. "Dergelijke sites kampen met diepe verontreinigingen in het midden van de stad en moeten worden gesaneerd", stelt projectleider Anke Van Noyen van de OVAM.

[LEES MEER](#)

Ruim 6 miljoen euro voor circulaire projecten in 2018

De circulaire economie is een van de transitieprioriteiten van de Vlaamse Regering. Vanuit de OVAM wil Vlaanderen Circulair die omslag aanwakkeren. Dat gebeurt onder meer met projectoproepen om innovatieve en waardevolle circulaire-economieprojecten te ondersteunen. In 2018 lanceerde Vlaanderen Circulair twee open calls: 'Circulaire stad en ondernemen' en 'Circulair aankopen'. In de loop van het jaar kregen 72 projecten subsidies toegekend.

[LEES MEER](#)

Hoe TOTEM de milieu-impact van de bouwsector verlaagt

Sinds februari 2018 maakt de onlinetool TOTEM architecten, aannemers en projectontwikkelaars bewust van de milieu-impact van hun ontwerpen. "Met TOTEM kun je makkelijk creatieve oplossingen zoeken om een gebouw duurzamer te maken", zegt architecte Florence Pierard.

[LEES MEER](#)

Cirkeltips inspireren bedrijven om beter te sorteren

De OVAM toont bedrijven de weg naar circulair ondernemen. Dat doet ze onder meer via de campagne 'Ik sorteer' en via Cirkeltips, een onlinetool die bedrijven helpt om een duurzamer materiaalbeheer te ontwikkelen. Beide initiatieven zijn een succes: zo mocht de Cirkeltips-website sinds april 2018 al meer dan 5700 unieke bezoekers verwelkomen.

[LEES MEER](#)

Nieuwe kansen voor luierreyclage

Wegwerpluiers zijn al decennialang een succes. Gebruikers vinden ze praktisch, hygiënisch en comfortabel. Samen met incontinentieluiers voor ouderen vormen ze echter ook een groeiende afvalberg. Luiers bestaan immers uit nieuwe, hoogwaardige grondstoffen waar nog geen circulaire mogelijkheden voor bestaan. Eerdere pogingen om luiers te recyclen draaiden op niets uit, maar daar brengt een nieuwe aanpak straks misschien verandering in.

[LEES MEER](#)

Sorteren wordt eenvoudiger

Mogen oude lakens in een textielcontainer? Hoort een lege fles schoonmaakproduct in de pmd-zak? Twijfels zorgen ervoor dat mensen vaker voor het restafval kiezen en minder goed sorteren. "Door de sorteeregels duidelijker te maken, willen we nog meer afval recycleren", zegt Ann De Boeck van de OVAM.

[LEES MEER](#)

OVAM verankert MVO in haar werking

Sinds 1994 werkt de OVAM aan haar interne milieuzorg. Die aanpak werd in 2017 uitgebreid naar 'maatschappelijk verantwoord ondernemen' (MVO). In 2018 kreeg MVO een structurele plaats bij de OVAM: "Met een officiële beleidsverklaring verenigen wij onze MVO-visie met onze dagelijkse werking. Dit jaar start er ook een halftijdse MVO-coördinator op onze werkvloer om de transitie te begeleiden."

[LEES MEER](#)

OVAM in 2018: de cijfers

Hoeveel medewerkers telt de OVAM? Hoe ziet het nieuwe organogram van de OVAM eruit? En hoe beheerde de organisatie haar budget en processen?

[LEES MEER](#)

Vlaamse overheid wil asbest sneller verwijderen

LOKALE BESTUREN KRIJGEN SUBSIDIES OM ASBESTVERWIJDERING BIJ PARTICULIEREN TE ONDERSTEUNEN.

DUURZAAM MATERIELENGEBRUIK

Asbest werd decennialang gebruikt in bouw- en materiaaltoepassingen. Bijna 2,5 miljoen gebouwen in Vlaanderen kunnen nog asbest bevatten. Omdat asbestmaterialen met de jaren minder veilig worden, keurde de Vlaamse Regering op 20 juli 2018 een versneld afbouwbeleid goed: "Met het actieplan Asbestafbouw ondersteunen we eigenaars om asbest in gebouwen sneller op te sporen en te verwijderen."

De productie en het gebruik van asbest zijn in Vlaanderen pas sinds 2001 verboden. Gebouwen die voor die datum werden opgetrokken, hebben 70 tot 90 procent kans om asbest te bevatten. Dat is gevaarlijk, want blootstelling aan asbest kan onder meer leiden tot longvlies- en longkanker, strottenhoofd- en eierstokkanker. Bovendien bestaat er geen veilige ondergrens: asbest is altijd een gezondheidsrisico.

Asbestinventaris

"Asbest kan zowel hechtgebonden als niet-hechtgebonden zijn. De 'vrije' asbesttoepassingen vormen het grootste risico omdat ze meer asbestvezels bevatten, die bovendien makkelijk los kunnen komen. Maar ook in materialen van hechtgebonden asbest, zoals leien en golfplaten, gaan de bindmiddelen na verloop van tijd verweren. Daarom willen we niet alleen vrije asbesttoepassingen zo snel mogelijk verwijderen, maar ook hechtgebonden asbestmaterialen die in slechte staat zijn", zegt **Sven De Mulder** van de OVAM.

De eerste stap in het afbouwproces is het probleem in kaart brengen. Werkgevers zijn al sinds 1995 verplicht om voor elke werkplaats een asbestinventaris op te stellen. Vanaf begin 2022 zullen ook verkopers van particuliere gebouwen over een asbestinventaris moeten beschikken. Eigenaars die hun gebouw niet verkopen, worden toch gestimuleerd om de asbestrisico's in kaart te brengen. De Mulder: "Dat doen we onder meer door informatie te verstrekken, financiële ondersteuning te bieden en in te zetten op ontzorging en kwaliteitsbewaking. Tegen 2032 zou elk gebouw dat voor 2001 gebouwd werd over een asbestinventaris moeten beschikken. Gecertificeerde asbestdeskundigen zullen instaan voor het opmaken van kwalitatieve asbestinventarissen."

"Tegen 2034 moeten de meest risicovolle toepassingen, zoals golfplaten met asbest, verdwenen zijn"

Actieplan

De Vlaamse overheid wil asbesthoudende materialen ook versneld laten verwijderen. Daarom keurde de Vlaamse Regering op 20 juli 2018 het actieplan Asbestafbouw goed. Dat actieplan rust op vier pijlers: een volledige inventarisatie, een snelle verwijdering van risicomaterialen, ondersteuning bij die verwijdering en een voorbeeldfunctie voor de overheid.

"Tot voor kort werden asbesthoudende materialen die tijdens werkzaamheden bloot kwamen te liggen, vaak opnieuw bedekt. Die instandhouding is niet langer toegelaten", weet Sven De Mulder. "Daarnaast streeft het actieplan tegen 2034 naar een verwijdering van de meest risicovolle asbesttoepassingen, zoals niet-hechtgebonden toepassingen en dak- en gevelbekledingen. Voor alle andere asbestmaterialen met een verhoogd risico is de deadline 2040. Die deadlines zijn wettelijk verplicht voor publieke gebouwen. Vlaamse scholen die asbest laten inventariseren en verwijderen, kunnen een financiële ondersteuning krijgen tot 50 procent. Daarvoor sloten we in 2018 een protocol met de sector."

Ondersteuning

Omdat de OVAM merkt dat veel burgers nog aarzelen om asbest te laten verwijderen, zet ze maximaal in op ondersteuning. Zo kunnen lokale besturen subsidies aanvragen voor het organiseren van asbestafbouwprojecten. Sven De Mulder: "We selecteerden verschillende formules, zoals voordelige ophaling van asbestafval aan huis of een gezamenlijke verwijdering van asbestcementen dak- en gevelbekleding, leidingisolatie en vloerbekleding. Particulieren worden zo ontzorgd en kunnen tot 50 procent besparen. Zowel de overheid als de burgers winnen bij een samenwerking."

Zie ook: www.ovam.be/asbest.

Gerelateerde artikelen

15 jaar sanering Umicore-sites: "Voorbeeld van goede samenwerking"

Nieuwe kansen voor luiierrecyclage

Ruim 6 miljoen euro voor circulaire projecten in 2018

naar
overzicht

15 jaar sanering Umicore-sites: “Voorbeeld van goede samenwerking”

IN

11

GEMEENTEN WERDEN GRONDEN
ONDERZocht EN GESANEERD.

GEZONDE GROND

Wat hebben Hoboken, Olen, Overpelt en Balen met elkaar gemeen? De bodem van de vier gemeenten raakte lang geleden vervuild door activiteiten van Union Minière, vandaag materiaaltechnologiegroep Umicore. Om die vervuiling aan te pakken konden inwoners de afgelopen vijftien jaar rekenen op steun van de OVAM, de Vlaamse overheid, Umicore en Nyrstar.

In de negentiende en twintigste eeuw werd de impact van de metaalverwerkende industrie, waarin Union Minière actief was, danig onderschat. Hoge schouwen braakten giftige rookpluimen uit, afvalwater vol zware metalen werd in beken geloosd en met de afvalstoffen werden wegen aangelegd.

“Die vervuiling had grote gevolgen voor de omgeving van de fabrieksterreinen in Hoboken, Olen, Overpelt en Balen”, zegt **Petra De Clercq** van de OVAM. “Jarenlang konden landbouwers sommige gewassen niet op een veilige manier telen. Moestuinen werden afgeraden en kinderen die in de omgeving van Hoboken woonden hadden vaak te veel lood in het bloed.”

Convenant

In 2004 engageerden Umicore en de OVAM zich om de bodemverontreiniging gezamenlijk aan te pakken. Samen met de Vlaamse Regering ondertekenden ze een convenant. Daarin werd bepaald dat de fabrieksterreinen en hun omgeving grondig onderzocht en indien nodig gesaneerd moesten worden. In 2007 nam zinkverwerker Nyrstar de vestigingen in Overpelt en Balen over, en daarmee ook de bodemsanering van die terreinen.

“Zowel de fabrieksterreinen als de ruime omgeving werden onderzocht. De concentraties aan schadelijke stoffen toetsten we aan de grenswaarden uit het Bodemdecreet”, aldus Petra De Clercq. “Zo deelden we elk gebied op in vier zones: zones die veilig zijn, zones waar preventieve maatregelen nodig zijn om groenten en fruit te kweken, zones waar groenten en fruit kweken wordt afgeraden en zones waar een sanering nodig is.”

“Met het convenant maakt Umicore duidelijk dat het zijn verantwoordelijkheid neemt.”

Woonbuurten eerst

Onveilige zones in woonbuurten werden eerst onder handen genomen. De OVAM en Umicore legden daarvoor elk een som van 15 miljoen euro op tafel. De sanering van de wijken Moretusburg en Hertogvelden werd volledig door Umicore betaald. “Vooral in Moretusburg, een woonbuurt vlak bij de fabriek in Hoboken, was de nood hoog”, weet Petra De Clercq. “Daar wonen nogal wat kinderen en tot voor kort gingen er ook kleuters naar school. Die liepen dan het risico om verontreinigde grond in hun mond te stoppen.”

De sanering van Moretusburg was echter geen makkelijke klus. De Umicore-fabriek in Hoboken wordt immers omgeven door aaneengesloten rijhuizen. “Om de achtertuinen te kunnen saneren, moesten we ons graafmateriaal met een enorme kraan over de huizen hijsen”, vertelt De Clercq. “Tijdens de werkzaamheden probeerden we de inwoners zo weinig mogelijk te storen. Wie vragen had, kon die stellen tijdens een van de infoavonden of via een speciale telefoonlijn.”

Voorbeeld

Momenteel worden enkel nog de fabrieksterreinen zelf gesaneerd. Daarvoor legt Umicore nog eens 62 miljoen euro op tafel. Het convenant is intussen bijna ten einde, en zowel Umicore als de OVAM blikt positief terug op het verloop van de werkzaamheden. Petra De Clercq: “Dankzij regelmatig en transparant overleg is de samenwerking tussen alle partijen goed verlopen. Umicore gebruikt deze manier van werken intussen ook om elders saneringen aan te pakken, bijvoorbeeld in Brazilië. De raamovereenkomst in Vlaanderen is een duidelijk signaal dat Umicore zijn verantwoordelijkheid neemt en historische verontreinigingen grondig wil aanpakken.”

Zie ook: <http://www.ovam.be/convenant-umicore-nyrstar-vlaamse-overheid-ovam>

Gerelateerde artikelen

Bodemonderzoeken zitten in de lift

In Antwerpen krijgt vervuilde Fierenssite een gezonde make-over

Hoe TOTEM de milieu-impact van de bouwsector verlaagt

naar
overzicht

Nieuwe kansen voor luierreyclage

LUIERS EN INCONTINENTIEMATERIAAL
MAKEN

12%

VAN HET HUISVUIL UIT

AFVAL RECYCLEREN

Wegwerpluiers zijn al decennialang een succes. Gebruikers vinden ze praktisch, hygiënisch en comfortabel. Samen met incontinentieluiers voor ouderen vormen ze echter ook een groeiende afvalberg. Luiers bestaan immers uit nieuwe, hoogwaardige grondstoffen waar nog geen circulaire mogelijkheden voor bestaan. Eerdere pogingen om luiers te recycleren draaiden op niets uit, maar daar brengt een nieuwe aanpak straks misschien verandering in.

Bijna 12 procent van het huisvuil in Vlaanderen bestaat uit luiers en incontinentiemateriaal. Dat komt neer op 89 000 ton afval per jaar. Luierreyclage zou die hoeveelheid sterk kunnen terugdringen. In het kader van de circulaire economie wil de OVAM samen met de verschillende ketenpartners duurzame oplossingen zoeken. In een aparte werkgroep steken onder meer producenten, distributeurs, inzamelaars, verwerkers en gebruikers de koppen bij elkaar.

“Sinds 2017 bekijken we verschillende manieren om de luienberg te verkleinen”, zegt Annemie Andries van de OVAM. “Dat kan bijvoorbeeld door minder wegwerpluiers of meer herbruikbare luiers te gebruiken. Langs de aanbodzijde kunnen producenten misschien gerecycleerde materialen in hun luiers verwerken. En tot slot bekijken we of de luiers zelf gerecycleerd kunnen worden. In het ideale scenario wordt het ontwerp van een luier aangepast in functie van de recyclagemogelijkheden.”

“Door valoriseerbare stromen te creëren, wordt het recycleren van luiers economisch haalbaar”

Medicijnresten

Om de opties voor recyclage in kaart te brengen, kijkt de werkgroep onder meer naar Nederland. Daar werkt Rijkswaterstaat aan een wettelijk kader om luiers op een milieuveilige manier te recycleren. In Nijmegen wordt dit voorjaar een eerste industriële installatie geopend.

“Luiers recycleren is geen eenvoudige opgave”, vertelt initiatiefnemer **Willem Elsinga**. “Het gebruik ervan blijft stijgen, zeker nu ook ouderen meer incontinentiemateriaal gebruiken. Dat maakt de uitdaging ook groter, want luiers van volwassenen bevatten vaker ziekteverwekkers en medicijnresten. Om die te verwijderen, behandelen we de gebruikte luiers onder hoge druk met stoom. In een volgende stap kunnen we de verschillende materialen scheiden en recycleren.”

Bestaande installaties

In een notendop werkt de nieuwe techniek zo. De luiers worden gemengd met ingedikt rioolslib. Bij een temperatuur van 250 graden en onder 40 bar drukstoom veranderen de luiers in een vloeibaar geheel. De daaropvolgende koeling laat het plastic in het mengsel stollen, waardoor het verzameld kan worden voor recyclage. Het resterende slib wordt vergist om biogas te vormen. Het digestaat van het vergiste materiaal wordt gecomposteerd: de urinefractie wordt gezuiverd en in kunstmest omgezet. Uiteindelijk blijft er alleen nog biomassa over. Doordat er vier valoriseerbare stromen gecreëerd worden – plastic, groen gas, kunstmest en biomassa – is het proces economisch rendabel.

“Het grote voordeel van onze aanpak is dat we bestaande installaties gebruiken. Dat is eenvoudiger en goedkoper”, zegt Willem Elsinga. “Afvalenergiecentrale ARN, waarmee we nauw samenwerken, bezorgt ons de nodige hogedrukstoom. Vlakbij ligt waterzuiveringsbedrijf Waterschap Rivierenland, dat het ingedikte rioolslib levert. Het slib dat in onze installatie ontstaat, gaat terug naar het waterzuiveringsbedrijf en wordt daar vergist tot biogas. Het overblijvende digestaat gaat naar de bestaande composteerinstallatie. Die maakt daaruit biomassa en kunstmest. Een nabijgelegen plasticverwerker recycleert de kunststoffen. Onze installatie voor luierreyclage vormt gewoon een nieuw puzzelstukje in het geheel. Via onze partners vinden we bovendien makkelijker afnemers voor onze producten.”

Minder CO₂

De afgelopen twee jaar werd de nieuwe werkwijze uitgetest in een pilootinstallatie van 300 liter. Sinds december 2018 wordt er naast die kleine reactor ook een grote van 5000 liter opgestart. Die wordt in mei 2019 officieel geopend. Op termijn zou de installatie per jaar 15 000 tot 20 000 ton luiers kunnen verwerken.

“Onze technologie is zowel rendabel als duurzaam. Uit een levenscyclusanalyse (LCA) is gebleken dat ons recyclageproces 480 kilo CO₂-uitstoot bespaart per ton luiers, in vergelijking met hoogwaardige verbranding. Dat is echt wel veel”, aldus Willem Elsinga. “In een volgende stap willen we ook gaan samenwerken met de producenten van luiers. Als zij het ontwerp van hun producten willen bijsturen, door bijvoorbeeld minder fossiele grondstoffen te gebruiken, wordt de recyclage nog efficiënter. Hoe meer partners de handen in elkaar slaan, hoe beter.”

Nieuwe perspectieven

Ook elders in Europa werken bedrijven aan de ontwikkeling van een goede recyclagetechniek. Zo werd in Noord-Italië de luierverwerkingsinstallatie Fater Sp.A. opgestart, een samenwerking tussen een milieubedrijf en een producent van wegwerpluiers. De samenwerking tussen producenten en andere ketenpartners biedt nieuwe perspectieven voor de recyclage van luiers en incontinentiemateriaal, gericht op het sluiten van de materialenkringloop op een duurzame en kostenefficiënte manier.

Zie ook: www.vanluiernaargrondstof.nl en www.ovam.be/luiers

Gerelateerde artikelen

Hoeveelheid huishoudelijk afval blijft afnemen

Cirkeltips inspireren bedrijven om beter te sorteren

Sorteren wordt eenvoudiger

naar
overzicht

Ruim 6 miljoen euro voor circulaire projecten in 2018

15%

MEER PROJECTVOORSTELLEN DAN IN 2017

CIRCULAIRE ECONOMIE

De circulaire economie is een van de transitieprioriteiten van de Vlaamse Regering. Vanuit de OVAM wil Vlaanderen Circulair die omslag aanwakkeren. Dat gebeurt onder meer met projectoproepen om innovatieve en waardevolle circulaire-economieprojecten te ondersteunen. In 2018 lanceerde Vlaanderen Circulair twee open calls: 'Circulaire stad en ondernemen' en 'Circulair aankopen'. In de loop van het jaar kregen 72 projecten subsidies toegekend.

Circulaire stad en ondernemen

De subsidies van de call 'Circulaire stad en ondernemen' zijn bestemd voor (partnerschappen van) lokale overheden, ondernemingen, organisaties en burgers. De call focust op twee soorten projecten:

- **Circulaire stad:** we willen efficiënter omgaan met grondstoffen, materialen, energie, water, ruimte en voedsel. Dat wordt mogelijk gemaakt door kringlopen slim te sluiten en de circulaire economie te verankeren in het denken en doen van lokale besturen, organisaties, ondernemers en burgers.
- **Circulair ondernemen:** nieuwe technologieën, tools of businessmodellen voor de circulaire economie worden uitgetoetst in de realiteit, bij voorkeur in samenwerking met meerdere ketenpartners.

Projectvoorstellen die uitgaan van een samenwerking tussen ketenpartners hebben een streepje voor. Vlaanderen Circulair financiert tot 80 procent van een project, met een maximum van 100 000 euro. In 2018 kregen 68 projecten subsidies toegekend, samen goed voor 6,11 miljoen euro.

Uitleensysteem voor babyspullen

De **Babytheek** is een handig uitleensysteem voor babyspullen die jonge ouders slechts kort nodig hebben: een reisiwiegje, een babybadje, een borstvoedingskussen ... Met de subsidies van de call 'Circulaire stad en ondernemen' kan het concept over heel Vlaanderen worden uitgerold via de Huizen van het Kind. Die aanpak moet ouders vertrouwd maken met het concept. Een Huis van het Kind dat het project ondersteunt, kan rekenen op een opstartpakket met concrete tips en een draaiboek over het openhouden van een Babytheek. In de loop van het project wordt dat pakket meermaals bijgestuurd, op basis van de praktijkervaringen van de eerste Babytheeken.

www.vlaanderen-circulair.be/nl/doeners-in-vlaanderen/detail/babytheek

Toekomstgericht bouwsysteem

De milieuvoordelen van circulair en stedelijk bouwen zijn al meermaals aangetoond. **Labland** wil nu een stap verder gaan en aantonen dat circulair en veranderingsgericht bouwen ook de leefbaarheid van een woning ten goede komt. Een functioneel woningmodel en een bouwsysteem met aanpasbare, circulaire bouwelementen moeten ervoor zorgen dat woningen vlot aan verschillende noden en functies kunnen worden aangepast. Het project omvat onder meer de bouw van een demowoning en het creëren van een Open Source Bouwsysteem van coöperatief beheerde, circulaire bouwelementen.

www.vlaanderen-circulair.be/nl/doeners-in-vlaanderen/detail/osbs

Circulair aankopen

De subsidies van de call 'Circulair aankopen' zijn bestemd voor wie zich heeft ingeschreven als aankoper of ondersteunende partij in de Green Deal Circulair Aankopen. De call focust op:

- projecten die als **experimenteel, demonstratie- en disseminatieproject** kunnen dienen op het vlak van circulair aankopen. De projecten moeten beantwoorden aan de definitie en doelstellingen van circulair aankopen zoals omschreven in de Green Deal.

Meerdere partners van de Green Deal mogen samenwerken aan één project. Vlaanderen Circulair financiert tot 50 procent van een project, met een maximum van 20 000 euro. In 2018 kregen vier projecten subsidies toegekend, goed voor ruim 65 000 euro.

Duurzame modeontwerpers werken samen

Het traditionele retailmodel voor kleding steunt op lage productieprijzen, massaproductie en wegwerp na gebruik. Enkele Antwerpse mode-ondernemers slaan nu de handen in elkaar om de circulaire mode een duwtje in de rug te geven. Via de oprichting van **Close Buy**, een coöperatieve vennootschap, willen ze meer gaan samenwerken om zo schaalvoordelen te creëren. De coöperatie zal onder meer groepsaankopen van duurzame grondstoffen organiseren, expertise verspreiden onder de leden en zelf instaan voor de kledingverkoop in een gedeelde fysieke winkel. De eerste Close Buy-coöperatie wordt in Antwerpen opgestart, nadien kan het model ook in andere steden worden verspreid.

<https://www.vlaanderen-circulair.be/nl/doeners-in-vlaanderen/detail/cvba-close-buy>

Zie ook: www.vlaanderencirculair.be

Gerelateerde artikelen

Hoe TOTEM de milieu-impact van de bouwsector verlaagt

Cirkeltips inspireren bedrijven om beter te sorteren

In Antwerpen krijgt vervuilde Fierensite een gezonde make-over

naar
overzicht

Mooimakers-coach helpt De Haan in strijd tegen zwerfvuil

72

GEMEENTEN WORDEN AL GECOACHT
DOOR MOOIMAKERS

AFVAL RECYCLEREN

Een efficiënt zwerfvuil- en sluikestortbeleid staat in heel wat gemeenten hoog op de agenda. Via coachingtrajecten wil Mooimakers de lokale besturen daarbij ondersteunen. De Haan was een van de eerste gemeenten die een traject aanvroegen: “We pakken het zwerfvuilprobleem nu meer geïntegreerd aan.”

De coachingtrajecten van Mooimakers zijn sinds kort verlengd van twee naar drie jaar. Ze laten lokale besturen kennismaken met beproefde maatregelen rond zwerfvuil en sluikestorten, zoals een vuilnisbakkenplan, een optimalisatie van de veegplannen, een gerichte aanpak van ‘afvalhotspots’ en het aanduiden van een zwerfvuilcoördinator. Daarnaast is er ruimte om te werken rond een aantal vrij te kiezen thema’s, zoals een samenwerking met scholen of de aanpak van zwerfvuil op evenementen. Mooimakers voorziet de nodige financiële middelen om nieuwe projecten, extra inspanningen en een deel van de bijkomende personeelskosten op te vangen.

Samenwerken

“Met onze deelname aan het coachingtraject willen we twee doelen bereiken”, vertelt **Dave Hendrickx**, milieuambtenaar bij De Haan. “Om te beginnen willen we de strijd tegen zwerfvuil en sluikestorten meer integreren in ons lokale beleid. Vroeger werkten er slechts twee mensen aan het afvalbeleid in De Haan. Sinds de start van het coachingtraject werken we meer en beter samen met de collega’s van andere diensten. We hebben ook een werkgroep rond zwerfvuil opgericht. Zo kunnen we veel meer bereiken.”

“In tweede instantie willen we afvalproblemen efficiënter aanpakken. De ondersteuning en de subsidies van Mooimakers zijn een grote hulp daarbij. We hebben zelf ook extra middelen vrijgemaakt, zodat we een optimaal zwerfvuil- en sluikestortbeleid kunnen uitbouwen.”

“Onze communicatie voor inwoners en toeristen is fel verbeterd”

Actiepunten

Bij de start van het coachingtraject legde De Haan enkele concrete actiepunten vast. Zo kwam er onder meer een gericht vuilnisbakkenplan. De gemeente koos voor vaste, herkenbare types van vuilnisbakken en liet ook standaard communicatiestickers ontwerpen. Op die manier krijgen inwoners en toeristen één duidelijke boodschap. Vooral voor de ondergrondse afvalcontainers is dat belangrijk, want die blijken veel mensen nog niet goed te kennen.

“Naast de vuilnisbakken concentreren we ons op het netjes houden van straten, zeedijken en winkelstraten. Voor fuiven, festivals en andere activiteiten heeft de gemeenteraad een reglement goedgekeurd dat wegwerpbekers, rietjes en ballonnen vanaf 2019 verbiedt. Zo willen we vermijden dat er overal plastic achterblijft”, zegt Dave Hendrickx. “We focussen vooral op de zomermaanden, omdat we dan veel meer bezoekers ontvangen. Jobstudenten komen dan onze diensten versterken.”

Vrijwilligers

Na twee jaar loopt het coachingtraject in De Haan stilaan op z’n einde. Hoe kijkt de gemeente op de samenwerking terug? Dave Hendrickx: “In het begin was het wel wat zoeken en hadden we iets meer concrete tips kunnen gebruiken. Dat lag misschien ook aan de omstandigheden: we waren een van de eerste gemeenten die een coachingtraject volgden. Intussen ondersteunen de mensen van Mooimakers ons met raad en daad en communiceren we veel beter over ons afvalbeleid. De coaches hebben ook heel wat concrete tips en good practices verzameld: hopelijk vinden ze een manier om die met andere besturen te delen.”

“Een coachingtraject lost natuurlijk niet alle problemen op. We blijven altijd toeristen tegenkomen die tijdens hun vakantie gewoon geen zin hebben om een vuilnisbak op te zoeken. Dan kunnen we nog zoveel afvalkalenders en brieven uitdelen als we willen. Met heel strenge controles zouden we sommigen misschien op andere gedachten kunnen brengen, maar dat is in de praktijk niet haalbaar. Onze vrijwilligerswerking is daarentegen wél een succes. De vrijwilligers ruimen zelf afval op en verwittigen de milieudienst als ze ergens een sluikestort aantreffen. Zo blijft de omgeving veel netter en dat is natuurlijk super.”

Zie ook: www.mooimakers.be/coachingtrajecten

Gerelateerde artikelen

Hoeveelheid huishoudelijk afval blijft afnemen

Cirkeltips inspireren bedrijven om beter te sorteren

Nieuwe kansen voor luierecycling

naar
overzicht

Hoeveelheid huishoudelijk afval blijft afnemen

AFVAL RECYCLEREN

Vlaanderen blijft de hoeveelheid huishoudelijk afval verder terugdringen. De Vlaming produceerde in 2017 maar liefst 18,6 kg minder afval dan het jaar voordien. Een kwart van die daling is toe te schrijven aan het restafval. De OVAM verzamelde alle cijfers in het rapport **Huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval 2017**: "We verwachten dat de dalende trend ook de komende jaren zal aanhouden."

145,7 kilogram: zoveel restafval produceerde de gemiddelde Vlaming in 2017. Dat is 4,3 kilogram minder dan in 2016 en bijna 13 kilogram minder dan in 2013. "De dalende trend is al een tijdje merkbaar", zegt **Mieke Vervae**t van het team Onderzoek & Monitoring bij de OVAM. "De jongste jaren zijn er veel inspanningen gedaan om correcte tarieven in te voeren voor de inzameling van huisvuil en grofvuil. Tot 2014 kon je in sommige gemeenten grofvuil nog gratis afgeven in het recyclagepark: dat kan nu niet meer. Daarnaast zijn er zowel voor huisvuil als voor grofvuil meer Diftar-systemen gekomen om het gewicht te meten, waardoor mensen per kilo betalen. Die maatregelen zorgen ervoor dat mensen hun restafval beter sorteren en dat ze het selectiever aanbieden."

Ook op organisatorisch vlak zijn er stappen vooruit gezet, weet Mieke Vervae. "Steeds meer recyclageparken voeren strengere toegangscontroles in. Zo kunnen alleen nog de plaatselijke inwoners hun afval komen brengen en wordt bedrijfsafval efficiënter geweerd. Daarbovenop hebben we de jongste jaren sterk ingezet op visitaties bij de gemeenten en bij intercommunales. We bieden hen een aanpak op maat en doen concrete voorstellen om de hoeveelheid restafval verder naar beneden te krijgen."

"Meer selectieve inzameling van gft, textiel en pmd kan cijfers nog verder doen dalen"

Nog meer sorteren

De komende jaren verwacht de OVAM een verdere daling van de hoeveelheid restafval. Daar zijn verschillende redenen voor. Mieke Vervae: "De definitie van gft-afval is sinds kort uitgebreid: ook etensresten van vlees, vis en kaas mogen nu mee in de gft-bak. Dat maakt het makkelijker om voedselafval te sorteren. In de toekomst wordt ook de omschrijving van pmd-afval ruimer. Alle plasticverpakkingen zullen dan in de pmd-zak mogen, ook folies en dergelijke. Die maatregelen zullen de hoeveelheid restafval wellicht verder doen afnemen."

"Naast die grote ingrepen verwachten we ook veel van de mobiele recyclageparken die Vlaanderen sinds 2017 doorkruisen. Zulke parken bestaan uit kleine containers die enkele weken in een bepaalde buurt of wijk worden opgesteld. Met de mini-recyclageparken bereiken we doelgroepen die traditioneel minder goed selectief inzamelen, zoals mensen die minder mobiel zijn of die de regels van het recyclagepark niet zo goed begrijpen. Dertien gemeenten zijn intussen met mobiele recyclageparken aan de slag. Omdat het om een kleine groep gaat, blijven de resultaten voorlopig beperkt, maar het concept lijkt wel aan te slaan."

Programma voor kustgemeenten

Ook de bezoeken bij lokale besturen worden onverminderd voortgezet. Onder meer bij de kustgemeenten zijn de restafvalcijfers nog vrij hoog. Dat heeft te maken met de specifieke situatie van de kuststeden: mensen sorteren minder tijdens een weekendje aan zee en brengen hun afval ook niet altijd naar de juiste inzamelpunten. "Nochtans hebben enkele gemeenten al makkelijke inzamelsystemen ingevoerd, maar die zijn nog niet overal goed ingeburgerd", aldus Mieke Vervae. "Daarom werkt de OVAM samen met de kustgemeenten aan een betere communicatie voor verblijfs-toeristen."

Zie ook: www.ovam.be/inventarisatie-huishoudelijke-afvalstof

Gerelateerde artikelen

Mooimakers-coach helpt De Haan in strijd tegen zwerfvuil

Cirkeltips inspireren bedrijven om beter te sorteren

Sorteren wordt eenvoudiger

naar
overzicht

Cirkeltips inspireren bedrijven om beter te sorteren

5.700

BEZOEKERS SURFTEN AL NAAR DE WEBSITE

CIRCULAIRE ECONOMIE

De OVAM toont bedrijven de weg naar circulair ondernemen. Dat doet ze onder meer via de campagne 'Ik sorteer' en via Cirkeltips, een onlinetool die bedrijven helpt om een duurzamer materialenbeheer te ontwikkelen. Beide initiatieven zijn een succes: zo mocht de Cirkeltips-website sinds april 2018 al meer dan 5700 unieke bezoekers verwelkomen.

Cirkeltips

Met de onlinetool Cirkeltips wil de OVAM, samen met de hele afvalsector, bedrijven inspireren om beter te sorteren. Ondernemingen vinden er tips op maat om hun afval en materialen duurzamer te beheren. Wie een gratis account aanmaakt, kan zijn jaarlijkse afvalproductie analyseren en vergelijken met die van gelijkaardige bedrijven. Een discussieplatform biedt ruimte om ervaringen te delen en vragen te stellen.

Ik sorteer

Sinds 1 juni 2018 zijn bedrijven verplicht om ook plasticfolie, harde plastics en piepschuim te scheiden van de rest van hun afval. Om hen bewust te maken van alle afvalstoffen die ze apart moeten sorteren, lanceerde de OVAM de campagne 'Ik sorteer'. Daarin steunen bekende bedrijfsleiders de boodschap om beter te sorteren.

Zie ook: www.cirkeltips.be

Gerelateerde artikelen

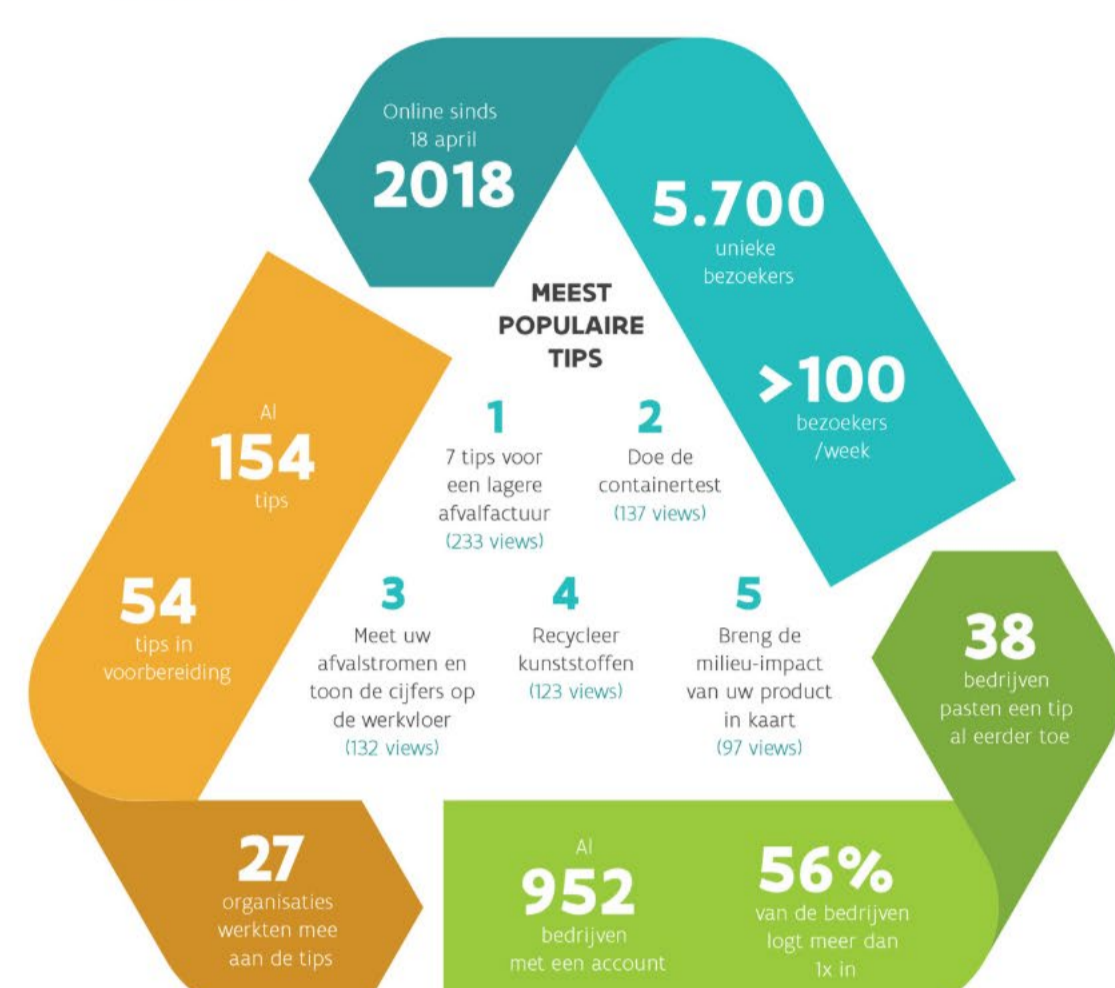
Hoeveelheid huishoudelijk afval blijft afnemen

Mooimakers-coach helpt De Haan in strijd tegen zwerfvuil

Sorteren wordt eenvoudiger

naar overzicht

Bodemonderzoeken zitten in de lift

40%

MEER RISICOGRONDEN VOOR HET EERST ONDERZocht

GEZONDE GROND

De beschikbare ruimte in Vlaanderen is krap, en we moeten er respectvol mee omgaan. Een gezonde bodem is daarbij een basisvereiste. Daarom wil de Vlaamse overheid tegen 2036 alle gronden met een historische verontreiniging in kaart brengen en de sanering ervan opstarten. Een gericht activeringsbeleid spoort eigenaars sinds 2017 aan om hun gronden te laten onderzoeken.

In Vlaanderen liggen zo'n 85 000 gronden met een verhoogd risico op vervuiling. Dat blijkt uit een inventaris die de OVAM en de lokale besturen in 2017 afrondden. Iets meer dan de helft van die gronden is nog nooit onderzocht. "Niet elke risicoground moet gesaneerd worden. Wel moet op elke locatie een bodemonderzoek worden uitgevoerd, zodat de concrete nood aan saneringen duidelijk wordt", zegt **Nathalie Van Trier**, projectcoördinator 2036 bij de OVAM. "Als we alle saneringen tegen 2036 willen opstarten, moeten de oriënterende bodemonderzoeken uiterlijk in 2028 afgerond zijn. Het duurt immers gemiddeld acht jaar om tot een conform saneringsplan te komen. Sinds 2017 voeren we daarom een gericht activeringsbeleid."

Proactief

Eigenaars van gronden die nog niet onderzocht zijn, schrijft de OVAM sinds vorig jaar zelf aan. Ze krijgen de nodige uitleg over het onderzoeksproces en worden aangespoord om een onderzoek in te dienen. Voor twee specifieke doelgroepen – scholen en particulieren – worden ook ambtshalve bodemonderzoeken opgestart. "Particuliere eigenaars weten vaak niet goed wat een bodemonderzoek inhoudt. Velen hebben ook geen aandeel gehad in de verontreiniging van hun gronden. Daarom kunnen ze een vrijstelling krijgen van de onderzoeksverplichting. De OVAM start dan zelf een bodemonderzoek op. We groeperen vaak meerdere locaties uit een gemeente in één site-onderzoek, zodat we efficiënt kunnen werken", vertelt Nathalie Van Trier. "Ook voor scholen is de drempel om een eerste bodemonderzoek aan te vragen erg hoog. Zij kunnen eveneens rekenen op de OVAM om een onderzoek op te starten. Ze kunnen ook financiële ondersteuning vragen als een sanering effectief nodig blijkt te zijn."

Bedrijven moeten een bodemonderzoek in de regel zelf laten uitvoeren. Voor bepaalde sectoren zet de OVAM wel faciliterende initiatieven op. Zo kunnen sectorfederaties raamcontracten aanvragen voor hun leden. "Wie instapt in een raamcontract, hoeft zelf geen bodemsaneringsdeskundigen te zoeken en offertes te vergelijken. Bovendien laten grootschalige contracten de prijs per deelnemer dalen", weet Van Trier. "Voor de garagesector is intussen ook een bodemsaneringsfonds opgericht. Met een aanpak op maat boeken we in heel wat sectoren vooruitgang."

Gerelateerde artikelen

15 jaar sanering Umicore-sites: "Voorbeeld van goede samenwerking"

In Antwerpen krijgt vervuilde Fierensite een gezonde make-over

Vlaamse overheid wil asbest sneller verwijderen

"De stijging brengt de saneringsdeadline van 2036 binnen bereik"

Bemiddeling

De proactieve aanpak lijkt grotendeels te werken. In 2018 ontving de OVAM voor bijna 3700 risicogronden een eerste oriënterend bodemonderzoek of een validatie van de beschikbare gegevens. Dat is 25 procent meer dan het jaar voordien. Sinds de start van het versnelde activeringsbeleid in 2017 zijn al bijna 40 procent meer oriënterende bodemonderzoeken ingediend.

Sommige grondeigenaars laten ook na herhaaldelijke motiveringspogingen geen bodemonderzoek uitvoeren. In zulke gevallen steekt de OVAM een extra tandje bij. Nathalie Van Trier: "Voor veel mensen is de onderzoeksverplichting een ver-van-mijn-bed-verhaal. Vooral kleinere bedrijven zien het nut van een bodemonderzoek niet altijd in. Daarom zetten we maximaal in op bemiddeling. Als we na een herinneringsbrief nog geen reactie ontvangen, neemt een bemiddelaar persoonlijk contact op met de betrokken eigenaar. Die persoonlijke aanpak levert heel goede resultaten op. Een zware handhavingprocedure proberen we zoveel mogelijk te voorkomen."

Zie ook: www.ovam.be/2036

naar
overzicht

In Antwerpen krijgt vervuilde Fierensite een gezonde makeover

122

HUURWONINGEN VERRIJZEN NA
SANERING FIERENSBLOKKEN

GEZONDE GROND

In de Antwerpse Sint-Andrieswijk renoveert gemeentebedrijf AG VESPA de modernistische Fierensblokken tot een duurzaam en betaalbaar woonproject. Daarin speelt ook de OVAM een rol, want de appartementen uit de eerste helft van de twintigste eeuw werden gebouwd op de restanten van een oude gasfabriek. “Dergelijke sites kampen met diepe verontreinigingen in het midden van de stad en moeten worden gesaneerd”, stelt projectleider Anke Van Noyen van de OVAM.

Tussen de Antwerpse Kronenburgstraat en de Willem Lepelstraat was tussen 1839 en 1895 een gasfabriek actief. De gaswinning gebeurde via droge destillatie van steenkool, een verhittingsproces waarbij schadelijke afvalstoffen zoals teer en cyanide vrijkwamen. Door de jaren heen hebben die substanties de lokale bodem flink verontreinigd.

In 1938 kreeg het terrein een nieuwe bestemming in de vorm van de Fierensblokken, een verzameling modernistische sociale woonblokken. Het puin van de fabriek, die intussen was afgebroken, werd gebruikt om het terrein op te hogen. Omdat het terrein volledig verhard was en de bewoners dus niet met de vervuilde bodem in contact konden komen, waren daar geen gezondheidsrisico's aan verbonden.

Bodemsanering

Na tachtig jaar waren de Fierensblokken aan een grondige renovatie toe. Gemeentebedrijf AG VESPA tekende plannen uit voor 122 nieuwe huurwoningen, en de OVAM nam de gelegenheid te baat om het terrein meteen ook te saneren. **Anke Van Noyen:** “Om toekomstige generaties te beschermen tegen verontreinigingen, nemen we zoveel mogelijk afvalstoffen uit de bodem weg. Gasfabrieken worden prioritair aangepakt omdat die sites vaak midden in een stad liggen en zwaar verontreinigd zijn. Op de Fierensite liepen we bovendien het risico dat de cyanideverontreiniging zich zou verspreiden.”

De geplande renovatie van de Fierensblokken maakt een geïntegreerde aanpak mogelijk. “Omdat er ondergrondse fietsenstallingen worden gebouwd, moeten we niet alle grond die we opgraven weer aanvullen”, zegt Van Noyen. “Waar mogelijk wordt de verontreinigde bodemlaag tot 70 centimeter diep weggegraven en vervangen door een propere leeflaag. Soms moeten we ook dieper graven. Zo stootten we onverwacht op ondergrondse structuren. Enkele oude gashouders bleken deel uit te maken van de fundering van het appartementsgebouw. Daardoor was het moeilijk om de voorziene stabiliteitsmaatregelen te treffen. Bovendien moest een volledige teerkelder worden weggehaald.”

“Sites van oude gasfabrieken worden prioritair aangepakt omdat ze midden in de stad liggen”

Betaalbare huurwoningen

De sanering van de Fierensite startte op 7 augustus 2018 en werd midden januari 2019 afgerond. Nu neemt AG VESPA het roer over. Samen met twee architectenbureaus renoveert het gemeentebedrijf de historische appartementen en maakt er betaalbare huurwoningen van. Anke Van Noyen: “De Fierensblokken krijgen een ruime maatschappelijke betekenis: historische gebouwen blijven bewaard en de Sint-Andrieswijk wordt verfraaid. Het wordt een duurzaam project met aandacht voor gemeenschappelijke, groene leefruimtes. Het opgefriste gebouw zal energiezuinig zijn en gebruikmaken van hedendaagse en duurzame technieken.”

Bij het verhuren richt AG VESPA zich vooral op starters, doorstromers van de sociale huurmarkt en eenoudergezinnen. “Voor die doelgroepen is het aanbod op de huurmarkt ondermaats. Mensen die net niet in aanmerking komen voor een sociale woning krijgen dankzij dit project een kans om zich in een duurzame woning op gezonde grond te vestigen”, besluit Anke Van Noyen.

Zie ook: www.ovam.be/gassite-fierensblokken

Gerelateerde artikelen

Bodemonderzoeken zitten in de lift

15 jaar sanering Umicore-sites: “Voorbeeld van goede samenwerking”

Massale interesse van bedrijven voor call circulaire economie

naar
overzicht

Hoe TOTEM de milieu-impact van de bouwsector verlaagt

1.100
ARCHITECTEN PROBEERDEN DE TOOL AL UIT

DUURZAAM MATERIELENGEBRUIK

Sinds februari 2018 maakt de onlinetool TOTEM architecten, aannemers en projectontwikkelaars bewust van de milieu-impact van hun ontwerpen. “Met TOTEM kun je makkelijk creatieve oplossingen zoeken om een gebouw duurzamer te maken”, zegt architecte Florence Pierard.

Duurzaam bouwen staat voor veel mensen gelijk aan een laag energieverbruik. Welke impact de gebruikte bouwmaterialen hebben, wordt vaak vergeten. Daar wil de OVAM verandering in brengen. Samen met de KU Leuven, onderzoeksinstituut VITO, het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB) en het Brusselse en Waalse Gewest ontwikkelde de OVAM de onlinetool TOTEM, waarmee architecten de milieu-impact van de materialen in een ontwerp in kaart kunnen brengen. De gratis tool kadert in het beleidsprogramma ‘materiaalbewust bouwen’, dat toenmalig minister van Milieu Joke Schauvliege in 2014 goedkeurde.

Hoe werkt het?

TOTEM berekent het M-peil van een ontwerp op basis van zeventien indicatoren. Daarbij hoort niet alleen de CO₂-uitstoot, maar bijvoorbeeld ook de verzuring, fijnstofvorming en uitputting van grondstoffen die worden veroorzaakt door het materiaal te gebruiken. De berekening stoelt op een levenscyclusanalyse (LCA). “De nieuwe tool berekent de volledige impact die een materiaalsoort op het milieu heeft, vanaf het moment dat de grondstof wordt ontgonnen tot het einde van de levensfase”, zegt **Roos Servaes** van de afdeling materialenbeheer van de OVAM. “Ook de milieukosten voor het onderhoud van bepaalde materialen tellen mee, net als de recyclage of storting ervan na gebruik. Zo kan de architect gefundeerde keuzes maken.”

Sinds de lancering van TOTEM in februari 2018 gebruikten al ruim 1100 architecten de tool om de milieu-impact van een ontwerp te berekenen. De OVAM organiseerde in de loop van 2018 ook meerdere opleidingen, waaraan maar liefst 240 architecten deelnamen. Architecten die in opdracht van de Vlaamse overheid werken, worden door het Facilitair Bedrijf verplicht om zich in de tool te verdiepen.

Florence Pierard: “TOTEM houdt rekening met de Belgische context”

Transparant

Een voorstander van het eerste uur is 3E, een consultancybureau dat architecten en overheden begeleidt bij duurzame bouwprojecten. 3E introduceerde TOTEM onder meer bij het Facilitair bedrijf en maakt zelf ook veelvuldig gebruik van de tool.

“Bij het analyseren van bouwprojecten houden we niet alleen rekening met interessante energieconcepten, maar ook met de milieu-impact van de voorgestelde materialen. Via een kosten-batenanalyse combineren we verschillende factoren om een doordachte keuze te kunnen maken. Daarbij kan TOTEM ons helpen”, zegt ingenieur-architecte **Florence Pierard**. “Hoewel de tool nog niet zo lang bestaat, is hij erg transparant. Je kunt er makkelijk mee op zoek gaan naar creatieve oplossingen om de milieu-impact van je ontwerp te verkleinen.”

“Een van de grootste voordelen van TOTEM is dat de tool rekening houdt met de Belgische context. In het buitenland bestaan gelijkaardige tools, maar die berekenen de impact van materialen via een algemene database. TOTEM integreert de Belgische wetgeving en de lokale context in zijn berekeningen. Als in de toekomst ook de EPB-eisen en het BREEAM-certificaat (*een Brits duurzaamheidscertificaat voor gebouwen dat over de hele wereld wordt gebruikt, red.*) worden geïmplementeerd, kan TOTEM alleen maar relevanter worden.”

Zie ook: www.ovam.be/materiaalprestatie-gebouwen of www.totem-building.be

Gerelateerde artikelen

Massale interesse van bedrijven voor call circulaire economie

In Antwerpen krijgt vervuilde Fierenssite een gezonde make-over

Vlaamse overheid wil asbest sneller verwijderen

naar overzicht

Sorteren wordt eenvoudiger

90%

VAN ALLE DRANKVERPAKKINGEN
MOET IN 2022 GERECYCLEERD
WORDEN

AFVAL RECYCLEREN

Mogen oude lakens in een textielcontainer? Hoort een lege fles schoonmaakproduct in de pmd-zak? Twijfels zorgen ervoor dat mensen vaker voor het restafval kiezen en minder goed sorteren. “Door de sorteeregels duidelijker te maken, willen we nog meer afval recycleren”, zegt Ann De Boeck van de OVAM.

In 2018 werden de sorteeregels voor textiel uitgebreid. De aanpassing was nodig om burgers meer duidelijkheid te geven over wat er nu wel of niet in een textielcontainer mag. Versleten textiel belandt immers nog al te vaak bij het restafval.

“De afgelopen jaren focusten sommige textielinzamelaars iets te sterk op herbruikbaar textiel. Alleen draagbare kleding in goede staat was welkom. Die omschrijving wilden we uitbreiden”, vertelt Ann De Boeck. “Volgens de nieuwe sorteeregels mogen alle soorten herbruikbaar of recyclebaar textiel in de kledingcontainer. Dus niet alleen kleding, maar ook lakens, handdoeken, oude teddyberen ... Op die manier wordt veel meer textiel gerecycleerd.”

“Door de sorteeregels voor textiel, pmd en gft uit te breiden, daalt de hoeveelheid restafval”

Vleesrestjes

De nieuwe regels voor textiel kregen navolging in nieuwe sorteeregels voor groente-, fruit- en tuinafval (gft). Die zijn van kracht sinds 1 januari 2019. Het doel is opnieuw een duidelijke sorteerbodschap aanbieden. Ann De Boeck: “Tot vorig jaar mochten heel wat etensresten niet bij het gft: vleesresten, gekookt voedsel, eieren, zuivel ... Voor de burger was het niet altijd duidelijk wat in welke vuilnisbak hoorde. Daarom mag nu vrijwel al het keukenafval in de gft-bak. Een paar uitzonderingen moeten nog bij het restafval, zoals mosselschelpen, vloeistoffen en sauzen, beenderen, slachtafval, theezakjes en koffiepads. Die laatste bevatten vaak kunststoffen en mogen daarom niet bij het gft.”

Omdat etensresten vaak dierlijke bijproducten bevatten, moesten alle verwerkingsinstallaties worden aangepast. Dat is in 2018 gebeurd. “Ook de verwerkers hebben intussen hun nieuwe erkenning gekregen. De nieuwe regels houden meer keukenafval uit het restafval en maken juist sorteren makkelijker.”

Meer plastic

De volgende sorteerbodschap die wordt aangepakt is die voor pmd. Op dit moment is de pmd-zak enkel bestemd voor plastic flessen en flacons, metalen verpakkingen en drankverpakkingen. Heel wat plastic verpakkingen, zoals yoghurtpotjes en botervlootjes, mogen niet in de zak en belanden bij het restafval. Om daar een einde aan te maken wil de OVAM straks meer plastic toelaten.

“In sommige gemeenten mogen plastic verpakkingen en voorwerpen al in een aparte zak, maar dat is lang niet overal het geval. Bovendien heeft niet iedereen genoeg ruimte om veel verschillende vuilnisbakken te plaatsen”, zegt Ann De Boeck. “Daarom stellen we de pmd-zakken straks open voor alle plasticverpakkingen. Net als bij het gft vraagt die omschakeling serieuze inspanningen. Alle sorteerinstallaties worden aangepast, zodat verschillende soorten plastic apart gerecycleerd kunnen worden. De nieuwe sorteeregels voor pmd worden in de loop van 2019 en 2020 stapsgewijs in heel Vlaanderen ingevoerd.”

Verpakkingsplan

De aangepaste sorteeregels zijn verankerd in de nieuwe erkenning van Fost Plus. Van 2019 tot 2023 staat Fost Plus opnieuw in voor de selectieve inzameling, sortering en recyclage van het huishoudelijk verpakkingsafval in België. Het zal in die periode hogere streefdoelen moeten halen dan voordien. De nieuwe doelstellingen staan in het recente verpakkingsplan, dat de Vlaamse Regering in juli 2018 goedkeurde.

“Het verpakkingsplan zet Vlaanderen verder op weg naar een circulaire economie en schetst concrete doelen om het zwerfvuil te verminderen. Zo moet tegen 2022 minstens 90 procent van alle drankverpakkingen ingezameld en gerecycleerd worden”, weet Ann De Boeck. “Ook de uitrol van de nieuwe pmd-inzameling is in het plan opgenomen. Hoe snel dat zal lukken, zal afhangen van de snelheid waarmee de sorteerinstallaties worden aangepast. Op 31 december 2020 hopen we overal in Vlaanderen een uitgebreide inzameling van pmd te hebben.”

Zie ook: www.ovam.be/sorteerwijzer en www.fostplus.be

Gerelateerde artikelen

Hoeveelheid huishoudelijk afval blijft afnemen

Mooimakers-coach helpt De Haan in strijd tegen zwerfvuil

Nieuwe kansen voor luierecyclage

naar
overzicht

OVAM verankert MVO in haar werking

STREEFDOEL:

40%

MINDER CO₂-UITSTOOT TEGEN 2025

AFVAL RECYCLEREN

Sinds 1994 werkt de OVAM aan haar interne milieuzorg. Die aanpak werd in 2017 uitgebreid naar 'maatschappelijk verantwoord ondernemen' (MVO). In 2018 kreeg MVO een structurele plaats bij de OVAM: "Met een officiële beleidsverklaring verenigen wij onze MVO-visie met onze dagelijkse werking. Dit jaar start er ook een halftijdse MVO-coördinator op onze werkvloer om de transitie te begeleiden."

Duurzaamheid is de corebusiness van de OVAM, die streeft naar een verantwoord afval- en materialenbeheer en een propere bodem in Vlaanderen. Ze draagt daarmee bij aan de transitie naar een duurzame toekomst en een circulaire economie. "We trekken die lijn ook door in onze eigen bedrijfsvoering", stelt MVO-coördinator Tim Caers. "In onze dagelijkse werking kunnen we niet zonder kantoorgebouwen, ICT- en kantoomateriaal en mobiliteit voor onze werknemers. Maar al die dingen hebben een impact op het leefmilieu, vandaag en in de toekomst. Als milieuadministratie van de Vlaamse overheid willen wij een voortrekkersrol spelen om onze impact te minimaliseren."

"We willen de impact van onze bedrijfsvoering minimaliseren"

Vijf thema's

Vorig jaar goot de OVAM haar MVO-visie in een beleidsverklaring. Wat daar precies in staat? Op het vlak van interne bedrijfsvoering wil de OVAM prioritair inzetten op vijf thema's:

1. Welzijn: om de OVAM-doelstellingen te bereiken, moet het personeel zich goed en gemotiveerd voelen op de werkvloer. Daar is in het verleden al veel aandacht aan besteed. De OVAM gaat nu op zoek naar een methodiek om het welzijn van het personeel te monitoren. Op basis van die gegevens kunnen we verbeteringen doorvoeren.
2. Afval: het uitvoeringsplan 'Huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval' stelt dat de hoeveelheid restafval van bedrijven tegen 2022 met 15 procent moet verminderen ten opzichte van 2013. Onder het motto 'practice what you preach' zal de OVAM ook haar eigen restafval verder reduceren.
3. Energie en klimaat: onze generatie staat voor een grote uitdaging, namelijk de transitie naar een CO₂-neutrale toekomst. De OVAM streeft ernaar om tegen 2025 40 procent minder CO₂ uit te stoten en haar primaire energieverbruik met 27 procent te reduceren ten opzichte van 2015.
4. Duurzaam aankopen: uit onderzoek blijkt dat meer dan de helft van de broeikasgasemissies wordt veroorzaakt door de productie van materialen. Daarom wil de OVAM tegen 2020 bij al haar aankopen rekening houden met duurzaamheidsnormen. Daarbij focust de OVAM op criteria rond duurzaam materiaalgebruik.
5. Mobiliteit: de OVAM stimuleert haar werknemers om op een duurzame manier naar het werk te komen. De gebouwen van de OVAM liggen vlak bij het station van Mechelen, waardoor het gebruik van openbaar vervoer wordt aangemoedigd.

SDG's

Om haar MVO-visie kracht bij te zetten, engageert de OVAM zich voor de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. We scharen ons achter het Voka Charter Duurzaam Ondernemen, waarvoor de zeventien duurzame ontwikkelingsdoelstellingen een universeel kader vormen.

Omdat de OVAM samen met andere organisaties een gebouw huurt en voor de aankoop van materialen vaak gebruik maakt van raamcontracten die door de Vlaamse overheid ter beschikking worden gesteld, kan ze haar MVO-doelstellingen niet op eigen houtje realiseren. Overleg met externe stakeholders zal dus nodig zijn. Medewerkers en partners worden daarom geïnformeerd over het MVO-beleid. De directie zal elke drie maanden evalueren of de gedane inspanningen moeten worden bijgesteld.

Zie ook: www.ovam.be/maatschappelijk-verantwoord-ondernemen-0

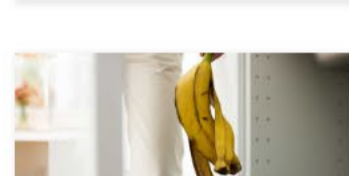
Gerelateerde artikelen

Cirkeltips inspireren bedrijven om beter te sorteren

Mooimakers-coach helpt De Haan in strijd tegen zwerfvuil

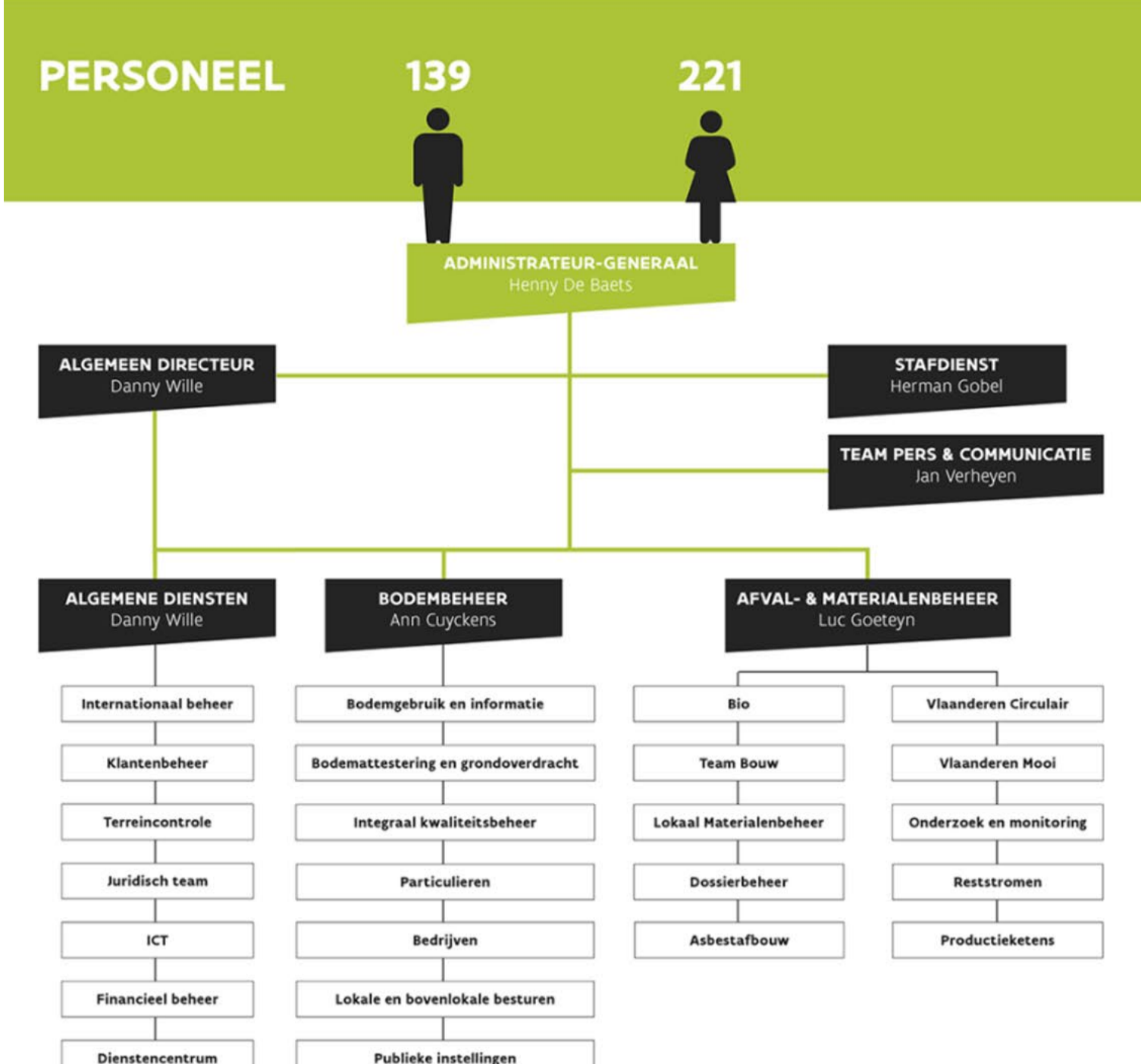

Hoeveelheid huishoudelijk afval blijft afnemen

naar
overzicht

Hoeveel medewerkers telt de OVAM? Hoe ziet het nieuwe organogram van de OVAM eruit? En hoe beheerde de organisatie haar budget en processen?

Organisatiestructuur vanaf 1 maart 2019

PROCESSEN

Aantal afgeleverde grondstofverklaringen

114

Aantal afgeleverde bodemattesten

259.372

Aantal adviezen voor milieuvergunningen

495

Aantal afgeleverde beslissingen m.b.t. kennisgevingen voor grensoverschrijdend transport van afvalstoffen

1 388

Aantal verwerkte transportmeldingen m.b.t. grensoverschrijdend transport van afvalstoffen

220 450

BEGROTING 2018 - OVAM

ONTVANGSTEN

Overgedragen saldo en kredietverlening EU-instellingen	€ 4.389.574,00
Eigen inkomsten (bv. bodemattesten)	€ 16.092.198,30
Inkomensoverdrachten van bedrijven (bv. UMICORE)	€ 4.217.869,02
Inkomensoverdrachten van EU-instellingen	€ 405.213,86
Inkomensoverdrachten binnen de overheid (werkingsdotatie en MINA-dotaties)	€ 28.773.218,54
Kapitaaloverdrachten binnen de overheid (investeringsdotatie en MINA-dotaties)	€ 34.540.531,41
Opname uit het Bodembeschermingsfonds	€ 37.645.520,36
Totaal	€ 126.064.125,49

UITGAVEN

Over te dragen saldo en kredietverlening EU-instellingen	€ 3.298.297,81
Personeel	€ 26.192.433,92
Werkingsmiddelen	€ 7.956.271,65
Onderzoek	€ 2.102.794,68
Communicatie	€ 780.586,12
Saneringen	€ 43.074.378,20
Werkingsbijdrage VLACO, IVC	€ 1.311.972,50
Spijzing van het Bodembeschermingsfonds	€ 41.347.390,61
Totaal	€ 126.064.125,49

BEHEER MINA-FONDS

VLABOTEX	€ 2.541.704,72
Subsidies dierlijk afval	€ 8.149.999,20
Subsidies aan erkende kringloopcentra	€ 808.000,00
Subsidies aan lokale besturen (preventie, selectieve inzameling en installaties)	€ 12.277.830,00
Subsidies in het kader van circulaire economie	€ 4.941.331,51
Totaal	€ 32.232.522,15

naar overzicht